

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 6Co/179/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8114212954
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 05. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Straka
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2016:8114212954.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Petra Straku a sudcov JUDr. Michala Boroňa JUDr. Elišky Wagshalovej v právnej veci žalobcu: B. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom O., zastúpeného Advokátskou kanceláriou JUDr. Ernest Vokál, so sídlom Hlavná 61, 080 01 Prešov, proti žalovanej: M. Y., nar. XX.X.XXXX, bytom P. G. Z. XXX, t.č. prechodne bytom H. XX/XX, XXXX O., P., zastúpená JUDr. Jánom Garajom, advokátom so sídlom Hlavná 137, 080 01 Prešov, o určenie vlastníckeho práva, o odvolaní žalovanej proti rozsudku Okresného súdu O. č. k. 19C/11/2014-126 zo dňa 21.04.2015 takto

rozhodol:

I. Potvrdzuje sa rozsudok vo veci samej.

II. Zrušuje sa rozsudok vo výroku o trovách konania a v rozsahu zrušenia sa vec vracia prvostupňovému súdu na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Okresný súd O. (ďalej len „prvostupňový súd“) napadnutým rozsudkom rozhodol nasledovne:

„Žalobca a žalovaná sú podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu v obci P. G. Z. zapísaného na LV č. XXX, súp. č. XXX, stojaceho na parcele č. XXX/X, kat. úz. P. G. Z., a to každý v 1/2-vici.

Žalovaná je p o v i n n á uhradiť žalobcovi trovy konania vo výške 165,50 eura a trovy právneho zastúpenia vo výške 4.859,08 eura na účet právneho zástupcu žalobcu do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.“

Prvostupňový súd svoje rozhodnutie odôvodnil cit.:

„Účastníci žili po predchádzajúcej intímnej známosti trvajúcej od roku 1999 v družskom pomere od roku 2004, kedy sa im narodila dcéra M. dňa XX. XX. XXXX a syn dňa XX. XX. XXXX. Obe deti nesú priezvisko po matke, Y. -Y.. Dňa 17. 09. 2013 podala žalovaná na tunajšom súde návrh o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, v ktorom uviedla, že so žalobcom ako otcom detí žili v spoločnej domácnosti do konca júla 2013 s tým, že problémy vo vzťahu začali pred dvoma rokmi a vyhrotili do takého stavu, že žalobca jej prestal platiť výživné na deti od roka 2013. Predtým jej mesačne dával na chod domácnosti vrátane výživného sumu cca 1.000 eur.

Medzi účastníkmi je nesporné, že do roku 2008 žili spolu v byte, ktorý patril žalovanej, lebo ho zakúpila zo svojich vlastných finančných prostriedkov. Žalobca uviedol, že v roku 2007 so žalovanou uvažovali, že si postavia alebo zrekonštruujú rodinný dom. V roku 2008 našli predmetný dom v P. G. Z. a tak žalovaná predala 2 a pol izbový byt, za ktorý zakúpil dom v P. G. Z.. Nakoľko peniaze boli jej, súhlasil, aby bol rodinný dom napísaný na nich. Pôvodne chceli dom zrekonštruovať, začali búrať, nakoniec

zostal iba 1 múr a zvyšok domu sa postavil nanovo. Dom kupovali spoločne, lebo si myslel, že budú fungovať ako 1 rodina a spolu v ňom bývať. Výstavbe domu sa venoval naplno, do výstavby investoval finančné prostriedky v sume cca 10.000 eur, ktoré zarobil v C.. Žalovaná uviedla, že kúpa rodinného domu bola úmyslom žalobcu, on tento dom vybral, ona predala byt a vybrala stavebné sporenie a z týchto peňazí bol dom zakúpený. Žalobca na liste vlastníctva nechcel byť uvedený, pretože mal exekúcie. Výstavbu rodinného domu financovala sama, v tom čase spoločne financovali chod domácnosti. Pri výstavbe rodinného domu pomáhala aj jej rodina. Svedok B. Y., syn žalobcu uviedol, že účastníci sa rozhodli že si zabezpečia rodinný dom, pretože chceli, aby deti vyrastali v rodinnom dome. Otcovi syn pomáhal s výstavbou domu od začiatku. Úmysel zakúpiť rodinný dom bol podľa neho spoločný, aj dom vyberali spoločne. Oboch účastníkov vnímal ako vlastníkov domu. Rovnaké skutočnosti potvrdil aj svedok T. L. Y.. Svedok T. Y. uviedol, že pri výstavbe rodinného domu vypomáhal žalobcovi, ktorý dom postavil sám. Na stavbe videl pracovať len jeho a jeho synov. Svedok P. Y., brat žalovanej uviedol, že žalobca staval dom pre žalovanú a ich deti. S myšlienkou kúpiť dom v P. G. Z. prišiel žalobca kvôli tomu, aby deti vyrastali v rodinnom dome. V tom čase do marca starať sa mala žalovaná, žalobca bol nezamestnaný. Fyzicky na dome pracovali okrem žalobcu aj jeho synovia, žalovaná to financovala. Žalovaná mu na otázku, prečo nie je žalobca napísaný ako vlastník domu odpovedala, že žalobca dom staval výlučne pre ňu a jej deti. Svedkyňa J. Y., švagriná žalovanej uviedla, že keď boli u nich na návšteve, účastníci rozprávali o tom, že idú prerábať dom s tým, že žalobca sa vyjadril, že nechce byť zapísaný na liste vlastníctva z dôvodu, že má exekúcie. Svedok L. W. uviedol, že mal za to, že dom stava iba žalovaná. Mal za to, že žalobca ho síce stava, ale výstavbu financuje žalovaná. Z výpisu z listu vlastníctva číslo XXX, k.ú. P. G. Z. bolo zistené, že žalobkyňa je zapísaná ako výlučná vlastníčka nehnuteľností parc. č. XXX/X a parc. č. XXX/X a na ňom stojaceho rodinného domu súpisné číslo XXX a parc. č. XXX, a to na základe kúpnej zmluvy vkladom pod č. V-XXXX/XXXX. V časti tiarch boli tie na liste vlastníctva zavkladované pod V XXXX/XX zmluva o zriadení záložného práva pre O. banku A., a.s.. Z fotodokumentácie rekonštrukčných prác na rodinnom dome, ktorej pravosť v konaní nebola spochybnená, vyplýva, že rodinný dom bol z pôvodného stavu zbúraný čo do podstatnej časti nosného muriva, ak po rekonštrukcii je nový dom vizuálne neporovnateľný s domom pôvodne zakúpeným. Právne významnou skutočnosťou pre dôvodnosť žaloby je posúdenie, či došlo medzi účastníkmi k vzniku podielového spoluvlastníctva k domu, ak touto rozhodujúcou skutočnosťou je dohoda o založení spoluvlastníckych vzťahov medzi nimi. Žalobca dôvodil vznik podielového spoluvlastníctva tým, že ak niekto vytvorí, zhotoví novú vec z vlastného materiálu, nadobudne k nej vlastnícke právo v okamihu vytvorenia. Vytvorenie, zhotovenie veci je podľa neho samostatnou právnou skutočnosťou s konštitutívnymi účinkami. Tieto nastanú bez ohľadu na to, či ide o vytvorenie hnuťelnej veci alebo zhotovenie nehnuteľnosti stavby. Žalobca tvrdí, že vytvoril novú stavbu z peňažných prostriedkov oboch účastníkov, takže celý rodinný dom postavil svojpomocne s úmyslom, že ide o nehnuteľnosť patriacu do podielového spoluvlastníctva jeho a žalovanej ako jeho družky. Vzhľadom na dispozičné riešenie prestavby rodinného domu je možné dôvodiť, že sa jednalo o úplne novú stavbu a úplne novú vec z hľadiska právneho. Ak teda žalovaná výlučne zakúpila predmetný rodinný dom, ak v čase zakúpenia by bola jedinou výlučnou vlastníčkou, je potrebné preukazovať, aká bola dohoda účastníkov z pohľadu prestavby neuznať kúpený dom za dom nový. Je nepochybné, že vôľa účastníkov konania smerovala k spoločnému užívaniu predmetného rodinného domu a spoločnému nadobudnutiu tohto rodinného domu. Ako potvrdili synovia žalobcu a aj samotná žalovaná ako aj švagriná žalovanej, žalobca nechcel byť uvedený ako vlastník rodinného domu na liste vlastníctva kvôli prebiehajúcim exekúciám. V danom prípade teda vôľa žalobcu nebyť vlastníkom bola narušená a je potrebné z tohto hľadiska na túto vadu vôle prihliadať. Ak žalovaná strana poukazuje na to, že žalobca nikdy nechcel byť vlastníkom predmetného rodinného domu, pretože tak sa sám aj vyjadril, tak teda nemohlo dôjsť k dohode o založení spoluvlastníctva k rodinnému domu. Pretože nechcel on sám byť vlastníkom, je potrebné poukázať na to, že tento jeho právny úkon nebol vážny, nakoľko chcel byť vlastníkom rodinného domu a všetky práce, ktoré na ňom realizoval smerovali k tomuto jeho úkonu, avšak nakoľko odmietal byť vlastníkom rodinného domu. Fakticky teda medzi účastníkmi nebolo sporné, že sú spoločnými podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu, ale všade na liste vlastníctva bola uvedená iba žalovaná. V konaní bolo zistené, že sa jednalo o takú rozsiahlu rekonštrukciu, že charakter domu táto rekonštrukcia určila. Ak aj finančné prostriedky na rekonštrukciu zabezpečila z veľkej časti žalovaná, bolo to z predaja bytu, z ktorého bolo finančné zhodnotenie, o výkon rekonštrukčných prác sa postaral žalobca, čo v konaní nebolo sporné. Žalovaná uviedla, že žalobca jej v tom čase dával finančné prostriedky na domácnosť a výživné vo výške cca 1.000 eur mesačne. Toto prehlásenie žalovanej potvrdzuje, že žalobca mal príjmy zo svojej nezdanenej činnosti. Žalovaný prácou, ktorú vynaložil, sa zaslúžil o vytvorenie tejto nehnuteľnosti v podobe, akú má v súčasnosti, a preto niet pochybnosti o tom, že aj podiely oboch účastníkov by mali

byť rovnaké. Žalobca preukázal aj naliehavý právny záujem na určení, ktorý vyplýva z toho, že bez tohto určenia nie je možné domôcť sa inak potvrdenia jeho vlastníckych nárokov.

Poukázal na ustanovenia § 132, § 136, §137 Občianskeho zákonníka § 80, písm. c), O.s.p..

Úspešnému žalobcovi priznal náhradu trov konania v súlade so stanovením § 142 ods. 1 O.s.p..

Proti tomuto rozsudku v zákonom stanovenej lehote podala odvolanie žalovaná. Navrhla, aby odvolací súd rozsudok zmenil tak, že žalobu v celom rozsahu zamietne. V odvolaní uviedla, že rozsudok prvostupňového súdu je rozhodnutím nezákonným, vyhodnotenie dôkazov je neodôvodnené, ich aplikácia jednostranná a právne posúdenie veci je nesprávne. Žalovaná počas celého súdneho konania tvrdila, že so žalobcom nikdy nechcela byť v spoluvlastníckom vzťahu, a teda nemohlo dôjsť k uzatvoreniu dohody zakladajúcej takéto spoluvlastníctvo, čo zároveň potvrdili výpovede vypočutých svedkov a žalovaná uvádzala, že, ak by aj žalobca napriek tomu mal úmysel byť s ňou v spoluvlastníctve, musel byť tento úmysel vo vzťahu k nej aj navonok prejaviteľ. Vytvorením veci ako spôsob nadobudnutia vlastníckeho práva u žalobcu neprichádza do úvahy vzhľadom k tomu, že žalobca nemal žiadne oprávnenie stavať, či už na základe zmluvného vzťahu, stavebného povolenia alebo právneho vzťahu k pozemku, a teda nebol tam prejaviteľ žiaden úmysel mať stavbu pre seba. Samotná stavba bola realizovaná na pozemku vo výlučnom vlastníctve žalovanej, zo stavebného materiálu vo vlastníctve žalovanej a na základe povolení, o ktoré žiadala žalovaná ako stavebník. Žalovaná následne žiadala o vydanie kolaudačného rozhodnutia stavby a práve žalovaná je zapísaná na liste vlastníctva ako výlučný vlastník. Režazenie týchto okolností len potvrdzuje vôľu žalovanej mať predmetnú nehnuteľnosť vo svojom výlučnom vlastníctve. So zreteľom na uvedenú dohodu o založení spoluvlastníckeho vzťahu medzi žalobcom a žalovanou nikdy nevznikla, ba ani vzniknúť nemohla. Rovnako nemožno súhlasiť ani s argumentáciou súdu dohľadom výšky jednotlivých podielov. Žalovaná použila na nákup nového rodinného domu preukázateľne sumu 2.800 000 Sk. Žalobca podľa svojich nepreukázaných tvrdení cca 10.000 eur. Súd zobral do úvahy aj tvrdenia, že žalobca prispieval žalovanej na chod domácnosti sumou 1.000 eur, ktoré vychádza z návrhu žalovanej na určenie výživného, o ktorom sa však vôbec nepojednávalo. Žalovaná v konaní uviedla, že žalobca prispieval na domácnosť sumami okolo 500 až 600 eur. Vo vzťahu k výroku súdu o trovách konania spochybnila spôsob určenia hodnoty rodinného domu, kedy súd vychádzal zo sumy 180.000 eur, ktorú v konaní uviedla žalovaná. Žalovaná žiadnym spôsobom nemôže objektívne určiť hodnotu rodinného domu tak, ak by takto určená hodnota tvorila podklad pre výpočet trov právneho zastúpenia v súlade s vyhláškou ministerstva spravodlivosti č. 655/2004 Z.z..

Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu žalovanej navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok ako správny potvrdil. Uviedol, že v konaní bolo preukázané, že na výstavbe rodinného domu sa takmer výlučne podieľal žalobca a jeho dvaja synovia. Rovnako je nepochybne preukázané, že žalobca do výstavby rodinného domu investoval aj svoje finančné prostriedky, nakoľko išlo o výstavbu spoločného rodinného domu, kde ako rodina mali spolu bývať so svojimi deťmi. Poukázal na výpovede žalovanej na pojednávaníach, kde uviedla že... nepopiera, že žalobca pomáhal žalovanej, s ktorou žili v spoločnej domácnosti a mali mať spoločné deti na výstavbe rodinného domu, ...bol to úmysel žalobcu kúpiť dom, ...on chcel rodinný dom, takže preto sme išli kúpiť rodinný dom, ...staval dom pre nás a pre naše deti, ...žalobca vybral ten rodinný dom, že ho kúpime....nechcela som rodinný dom, pretože je starý, ale vedela som, že je profesionál v tom smere, že má stavebnú firmu, vie urobiť všetky stavebné práce, tak som to nechala na ňom. Nie je v predmetnej právnej veci rozhodným, kto bol zapísaný na liste vlastníctva ako vlastník okolo dát rodinného domu, ale reálny skutočný stav a existencia dohody medzi účastníkmi konania o ich podielovom spoluvlastníctve. V čase výstavby rodinného domu žalobca a žalovaná fungovali ako rodina. Spolu so svojimi maloletými deťmi žili harmonicky. Žalovaná si bola vedomá situácie na strane žalobcu. Je mylné domnievať sa, že by žalobca, ktorý takmer výlučne sám postavil rodinný dom, investoval nielen svoj čas, ale i svoje finančné prostriedky, prispieval na chod domácnosti sumou 1.000 eur mesačne a jeho úmyslom by bolo, aby dom bol vo výlučnom vlastníctve žalovanej. Rovnako sa javí ako nepochopiteľné, že by žalovaná, ktorá tvrdí, že rodinný dom by mal byť v jej výlučnom vlastníctve, ... výberu lokality, stavebného materiálu ponechala výlučne na žalobcu. Ako žalovaná sama uviedla, žalobca staval rodinný dom a prenechal ho pre ich spoločné deti. Ak, tak to je jediná okolnosť a úmysel účastníkov konania je v predmetnej veci rozhodujúci.

Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) preskúmal odvolaním napadnutý rozsudok spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo z dôvodov uvedených v odvolaní (§ 212 ods. 1 O.s.p.) bez nariadenia pojednávania (§ 214 O.s.p.). Oznámenie o verejnom vyhlásení rozsudku vyvesené na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke. Rozsudok verejne vyhlásil a dospel k záveru, že v prejednávanej veci boli splnené podmienky pre potvrdenie napadnutého rozsudku (§ 219 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku) vo veci samej.

Odvolací súd konštatuje, že prvostupňový súd správne zistil skutkový stav veci, ako aj správne právne vec posúdil (§ 153 ods.3 O.s.p.). Prvostupňový súd vychádzal zo skutkového stavu, ktorý má oporu vo vykonanom dokazovaní a vec správne právne posúdil.

Žalovaná namieta v podanom odvolaní nedostatočné zistenie skutkového stavu prvostupňovým súdom a nesprávny ním prijatý právny názor, zmätočnosť rozhodnutia.

Odvolací súd konštatuje, že po preskúmaní veci nezistil skutkové ani právne vady napadnutého rozhodnutia prvostupňového súdu.

Odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. b) O.s.p. je daný vtedy, ak bolo porušené ktorékoľvek z ustanovení zákona upravujúcich konanie od jeho začatia až po jeho skončenie, pričom toto porušenie malo alebo mohlo mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (porušenie ustanovení o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, prihliadnutie na dôkazy, ktoré boli označené alebo predložené po vyhlásení uznesenia o skončení dokazovania, atď.).

Odvolací dôvod podľa ust. § 205 ods. 2 písm. d) O.s.p., na ktorý poukazuje odvolateľka, je v súdnej praxi vykladaný tak, že musí ísť o také skutkové zistenia, na základe ktorých prvostupňový súd vec posúdil po právnej stránke a ktoré nemajú v podstatnej časti oporu vo vykonanom dokazovaní. Skutkové zistenia nezodpovedajú vykonaným dôkazom, ak výsledok hodnotenia dôkazov nie je v súlade s ust. § 132 O.s.p., a to vzhľadom na to, že súd vzal do úvahy len skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo z prednesov účastníkov nevyplývali ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli počas konania najavo.

Rozhodnutiu súdu nemožno vytknúť nedostatočné zistenie skutkového stavu, ani že by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov účastníkov nevyplývali a ani nevyšli za konania najavo, že by opomenul niektoré rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo že by v jeho hodnotení dôkazov bol logický rozpor, prípadne, že by výsledok jeho hodnotenia dôkazov nezodpovedal tomu, čo malo byť zistené spôsobom vyplývajúcim z ustanoveniam § 133 až §135 O.s.p., alebo že by na zistený skutkový stav aplikoval nesprávne zákonné ustanovenia alebo použité zákonné ustanovenia nesprávne vyložil.

O odvolacom dôvode podľa § 205 ods. 2 písm. e) O.s.p. možno hovoriť vtedy, ak napriek tomu, že súd vykonal všetky navrhnuté dôkazné prostriedky a pri ich vykonávaní a hodnotení neporušil žiadne zákonné ustanovenie, sú tu nové skutočnosti alebo nové dôkazy, t.j. také ktoré v konaní na súde prvého stupňa neboli uvedené, pri ktorých skutkový stav zistený súdom prvého stupňa už neobstojí, a to za splnenia podmienok v § 205a O.s.p..

K odvolaciemu dôvodu podľa ustanovenia § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p. odvolací súd uvádza, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením je omyl súdu pri aplikácii práva na správne zistený skutkový stav. O omyl v aplikácii práva ide vtedy, ak súd použil iný právny predpis, než ktorý mal použiť alebo ak použil síce správny právny predpis, ale nesprávne ho interpretoval na daný prípad.
Prvostupňový súd správne právne vec posúdil.

Odvolací súd v prejednávanej veci dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody uvádzané odvolateľkou nie sú naplnené.

Odvolateľka nesúhlasí so záverom prvostupňového súdu a namieta nesprávnosť záveru prvostupňového súdu o tom, že medzi účastníkmi konania došlo k uzavretiu dohody o založení podielového spoluvlastníctva a jej existencia je vylúčená vzhľadom na to, že jeden z jej účastníkov

(žalovaná) v priebehu celého konania jej vznik popieral a toto svoje tvrdenie aj preukázal svedeckými výpoveďami a navyše žalobca svoj úmysel byť so žalovanou v podielovom spoluvlastníctve vo vzťahu k žalovanej navonok neprejavil a taktiež žalovaný nebol účastníkom stavebného konania.

Medzi účastníkmi nie je sporné, že pri prestavbe rodinného domu došlo k vytvoreniu novej veci. Zo skutkových okolností prejednávanej veci nesporne vyplýva konkludentná vôľa oboch účastníkov konania, aby novovytvorená vec patrila obidvom. Na podporu týchto tvrdení odvolací súd poukazuje na výpoveď samotnej žalovanej v konaní, ktorá na pojednávaní konanom dňa 02.12.2014 na strane 8 zápisnice (č.l. 68 spisu) uviedla : „Staval to pre nás a naše deti...“. Taktiež je potrebné poukázať na skutočnosť, že výstavba rodinného domu bola realizovaná takmer výlučne v réžii žalobcu a okolnosti prípadu, že v čase výstavby rodinného domu žili účastníci konania v spoločnej domácnosti a starali sa o dve maloleté deti pochádzajúce z ich spolužitia a z toho plynúci záver, že stavba bola zriadená za účelom jej spoločného užívania oboma účastníkmi konania. Pre podporu argumentácie o vzniku podielového spoluvlastníctva nie je smerodajný zápis len jedného zo spoluvlastníkov v katastri nehnuteľností, ani argument, že stavebníkom je len jeden zo spoluvlastníkov. Absencia formálnej dohody o novovzniknutej veci má relevanciu len v tom, že neboli preukázané iné ako rovnaké podiely.

K podmienkam vzniku podielového spoluvlastníctva dohodou uzavretou medzi stavebníkmi odvolací súd poukazuje na rozsudok Najvyššieho súdu ČR, sp.zn. 28 Cdo 2794/2010 , podľa ktorého : „Ak však stavbu vykonáva viac osôb, ktoré o vlastníctve k novej stavbe neuzavreli žiadnu dohodu, pričom z okolností veci nie je zrejmé, že malo ísť o stavbu vo vlastníctve len niektorých z týchto osôb (ako v prípade obyčajnej výpomoci so stavebnými prácami), nemožno vylúčiť záver, že stavebníkom v občianskoprávnom zmysle sú všetky tieto osoby, ktoré sa stávajú podielovými spoluvlastníkmi stavby (resp. ak ide o manželov, je podiel predmetom ich bezpodielového spoluvlastníctva). Tak tomu bude, najmä ak viac osôb bez dohody o vlastníctve k stavbe zriadi stavbu za účelom jej spoločného užívania a podieľa sa na jej vzniku vlastnou prácou aj dodaním materiálu, ak nevyplýva z okolností veci ohľadom vlastníckych vzťahov k stavbe niečo iné. Stavebníkom je osoba, ktorá sa fakticky podieľa na zriadení stavby, ak nie je z dohody alebo z okolností zrejmé, že táto osoba len pomáha inému (napr. remeselník, susedská či rodinná výpomoc). Posúdenie, či ide o takýto prípad, záleží na vykonaných dôkazoch a na ich hodnotení súdom . Pre posúdenie veci je tak podstatné zistenie, aká bola (hoci len mlčky vyjadrená) vôľa tých, ktorí sa na stavbe spoločne podieľali.“

Samotná skutočnosť, že sa stavebníci dohodli iba na spoločnom užívaní spoločne zhotovovanej stavby bez toho, aby čokoľvek dojednali o vlastníctve k stavbe ešte nevyklučuje vznik ich spoluvlastníctva. (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR 20 22 Cdo 2507/2012).

Vo vzťahu k odvolacej námietke žalovanej o nesprávnom závere prvostupňového súdu o výške spoluvlastníckych podielov je potrebné poukázať na to, že vzhľadom k neexistencii formálnej dohody o podielovom spoluvlastníctve nie je možné prijať iný záver ako ten, že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké (§ 137, ods. 2 Občianskeho zákonníka). Argumentácia žalovanej o jej finančnom podiele na novovzniknutej veci môže mať význam pri vyporiadaní podielového spoluvlastníctva v širšom zmysle. Na vyváženie finančného vkladu žalobkyne do veci je potrebné zohľadniť, že žalobca takmer výlučne sám vykonal stavebné práce na dome, čím nepochybne prispel k nadobudnutiu spoločnej veci. Vlastne dom celý sám zhotovil, pritom vôľa žalovanej nesmerovala proti dohode o výstavbe domu [„ ... tak som to nechala na ňom...]. Bolo by nespravodlivé, ak žalobca sám zhotovil dom, vychádzal z dôvery, že ho robí aj pre seba („ pre nás“), aby nemal nijakou mierou majetkovo participovať na vzniknutej veci. Aj žalobca vkladal peniaze do vznikajúcej veci.

Na záver odvolací súd poukazuje na správne skutkové a právne závery prijaté prvostupňovým súdom. Odvolacie námietky žalovanej nie sú spôsobilé spochybniť vecnú správnosť napadnutého rozsudku. Prvostupňový súd sa v odôvodnení svojho rozhodnutia vyrovnal so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup v odôvodnení je dostatočne vysvetlený. Odvolací súd z vyššie uvedených dôvodov potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny vo výroku o určení, že žalobca a žalovaná sú podielovými spoluvlastníkmi rodinného domu (§ 219, ods. 1 O.s.p.).

Rozsudok vo vzťahu ku trovám konania nie je možné považovať za správny.

Základnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o náhrade trov civilného konania je zásada úspechu vo veci vyjadrená v ustanovení § 142 ods. 1 O.s.p. V tejto zásade sa premieta myšlienka, že ten, kto dôvodne uplatňoval alebo bránil svoje subjektívne právo alebo právom chránený záujem, mal by mať právo na náhradu trov konania, ktoré pri tejto procesnej činnosti účelne vynaložil proti účastníkov, ktorý do jeho právnej sféry bezdôvodne zasahoval. S vedomím faktu, že zásada úspechu vo veci má hlbšiu súvislosť so štruktúrou a funkciou sporového civilného procesu, mal by súd vždy pristupovať k interpretácií a aplikácií § 150 O.s.p., ktorý túto zásadu umožňuje vo výnimočnom prípade prelomiť. Túto požiadavku, podľa ktorej nepriznanie náhrady môže byť len výnimočné môžu ospravedlniť iba dôvody hodné osobitného zreteľa (porovnaj napríklad R34/1982).

Podľa § 151 ods. 5 O.s.p. trovy konania určí súd podľa sadzobníkov a podľa zásad platných pre náhradu mzdy a hotových výdavkov. Určiť výšku trov môže predseda senátu alebo samosudca až v písomnom vyhotovení rozhodnutia.

Sadzobníkom v zmysle citovaného zákonného ustanovenia pre účely určenia odmeny za právne služby poskytované advokátom v občianskom súdnom konaní je v danom prípade vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z.z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb, v znení platnom v čase rozhodovania prvostupňového súdu.

Podľa § 9 ods. 1 uvedenej vyhlášky, základná sadzba tarifnej odmeny sa stanoví podľa tarifnej hodnoty veci alebo druhu veci alebo práva a podľa úkonov právnej služby, ktoré advokát vo veci vykonal, ak táto vyhláška neustanovuje inak. Ak v ďalších ustanoveniach vyhlášky nie je ustanovené inak, základnú sadzbu tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby, vychádzajúc z tarifnej hodnoty, určuje ustanovenie § 10 ods. 1. vyhlášky.

Podľa § 10 ods. 2 vyhlášky, ak nie je ustanovené inak, považuje sa za tarifnú hodnotu výška peňažného plnenia alebo cena veci alebo práva, ktorých sa právna služba týka, určená pri začatí poskytovania právnej služby; za cenu práva sa považuje aj hodnota pohľadávky a hodnota záväzku.

V preskúmvanej právnej veci, predmetom ktorej bolo určenie vlastníctva k nehnuteľnostiam, bolo možné hodnotu (cenu) predmetu sporu nepochybne vyjadriť v peniazoch. Prvostupňový súd pri stanovení hodnoty veci, ktorá je predmetom konania vychádzal z ceny, ktorú v konaní uviedla žalovaná. Je potrebné súhlasiť s názorom odvolateľa, že odhad hodnoty nehnuteľnosti uvedený v konaní žalovanou nemôže byť východiskom pre určenie hodnoty sporu.

Prvostupňový súd sa tiež nezaoberal v prejednávanej veci možnosťou aplikácie § 150 O.s.p., ktorá umožňuje odchýlku od zásady zodpovednosti za výsledok konania a zodpovednosti za zavinenie pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

Predpokladom použitia tohto ustanovenia je, aby išlo o prípad hodný osobitného zreteľa, posudzovaný ako na strane toho komu má byť náhrada trov priznaná tak aj na strane účastníka ktorý by bol ináč povinný trovy konania nahradiť. Pri posudzovaní okolností hodných osobitného zreteľa sa prihliada predovšetkým na osobné, majetkové pomery, ako aj na ďalšie pomery všetkých účastníkov, okolnosti podania návrhu na začatie konania a uplatňovania práva účastníka, postoje účastníkov v konaní, ako aj zohľadnenie dopadu rozhodnutia o trovách konania tak na povinného, ako aj na oprávneného účastníka z titulu práva na náhradu trov konania.

Výnimočnosť prípadu, keď sú naplnené všetky predpoklady na priznanie náhrady trov konania, ak nedôjde k ich priznaniu celkom alebo sčasti znamená teda, že musí ísť o výnimočný prístup, ktorý sa musí v rozhodnutí aj náležite odôvodniť. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Nepriznanie náhrady trov konania musí zodpovedať zvláštnym okolnostiam konkrétneho prípadu a jedným z rozhodujúcich hľadísk je aj to, aby sa takéto rozhodnutie nejavilo ako neprimeraná tvrdosť voči účastníkovi a aby neodporovalo dobrým mravom (porovnaj napríklad uznesenie Najvyššieho súdu SR sp.zn. 5Cdo/67/2010, 4Cdo/231/2012).

Úlohou prvostupňového súdu bude teda opätovne rozhodnúť o trovách konania, pritom sa vyrovná s možnosťou aplikácie § 150 ods. 1 O.s.p. Zistí dôsledne, či nejde o výnimočný prípad, ale k tomuto záveru môže dôjsť až po preskúmaní všetkých okolností konkrétnej veci, zistení osobných, majetkových

a zárobokových pomerov žalovanej, posúdení okolností uplatnenia žaloby, prihliadnutí na okolnosti v prejednávanej veci, vzťahy medzi účastníkmi konania. Po zistení všetkých okolností relevantných pre rozhodovanie o náhrade trov konania podľa uvedeného zákonného ustanovenia posúdi či sú splnené dôvody pre aplikáciu ustanovenia § 150 ods.1 O.s.p. alebo nie.

Za tohto stavu odvolací súd rozsudok vo výroku o trovách konania zrušil v súlade s ustanovením § 221 ods. 1 písmeno f/ O.s.p. a vec vrátil na ďalšie konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.